Koncepce učebnice

Levou zadní II

Podrobný popis struktury učebnice a obsažených typů cvičení

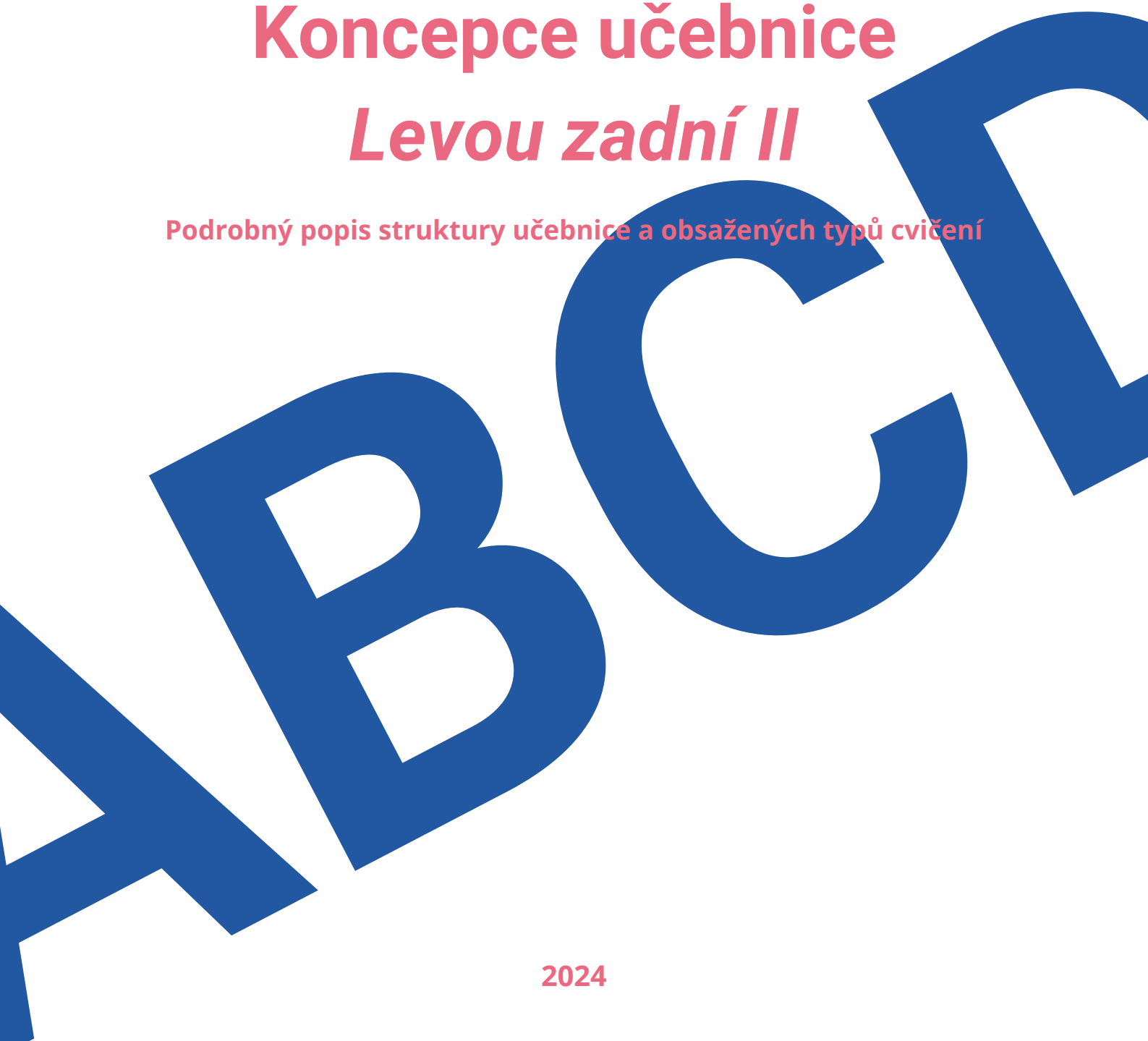

2024

Publikace vznikla v rámci projektu Let’s Grow!, financovaného nadací The Velux Foundations.

© META, o. p. s.
Tento materiál lze šířit pouze nekomerčně. Bez předchozího souhlasu META, o. p. s. jej nelze upravovat nebo jinak zpracovávat. Z materiálu nesmí být odstraněny informace o projektu, v rámci kterého materiál vznikl, a o autorských právech.

Editorka: Pavlína Vališová
Autorky: Pavlína Vališová, Linda Štencová, Kateřina Vávrová
Obálka: Linda Štencová
© META, o. p. s. Praha 2024

OBSAH

Úvod **1**

Sylabus kurzu podle učebnice *Levou zadní II* **2**

Část A **3**

Co už studenti potřebují umět 3

Hlavní cíl části A 3

Typická cvičení části A 3

Část B **5**

Co už studenti potřebují umět 5

Hlavní cíl části B 5

Typická cvičení části B 6

Část C **9**

Co už studenti potřebují umět 9

Hlavní cíl části C 9

Typická cvičení části C 10

Procvičování pádů 10

Slovosled 11

Větné členy 12

ČÁST D **13**

Co už studenti potřebují umět 13

Hlavní cíl části D 13

Odborný jazyk 13

Typická cvičení části D 14

Preaktivity 14

Čtení s porozuměním 14

Vizuály pro třídění znalostí 15

Psaní 16

Projekt do skupin 17

Koncepce učebnice *Levou zadní II*

Úvod

Učebnice *Levou zadní II* cílí na úroveň B1, ale v některých částech tuto úroveň přesahuje. Původně vznikla pro roční přípravný kurz ke studiu na střední škole, který je velmi intenzivní (30 vyučovacích hodin týdně), a z toho důvodu je každá lekce rozdělena na 4 části A, B, C a D, aby mohli vyučující učit svůj předmět a nemuseli si každý den předávat informace o tom, co se stihlo.

Každá lekce vychází přibližně na 60 vyučovacích hodin (VH = 45 minut). V intenzivním kurzu to jsou 2 týdny po 30 hodinách. Jednotlivé části se v intenzivním kurzu vyučují paralelně, tzn. že každou část vyučuje jiný vyučující. Hlavní vyučující má první týden část B a druhý týden část D (každá část asi 18–20 hodin za týden) a další vyučující probírají části A a C v průběhu obou týdnů (každá část asi 3–7 hodin za týden). Části B a D potřebují výrazně více lekcí, protože využívají diskuzi, skupinovou práci a práci na projektech včetně mnoha doplňkových materiálů mimo učebnici (viz *Manuál pro vyučující*).

Jednotlivé části lekcí je možné vyučovat paralelně i za sebou, neboť v rámci jedné lekce se vždy postupuje od nejjednoduššího po nejsložitější:

Část A – opakování z *Levou zadní I*, konverzace, slovní zásoba a praktické situace (A2–B1)

Část B – klasická lekce úrovně B1 (čtení, poslech, mluvení, psaní)

Část C – gramatika úrovně B1, drilová cvičení

Část D – témata z přírodopisu, zeměpisu, dějepisu a občanské výchovy (čtení, poslech, slovní zásoba, psaní – často přesahuje úroveň B1)

Učebnice je vhodná nejen pro intenzivní kurz, ale pro různé typy kurzů. Rozdělení lekcí na části poskytuje vyučujícím jistou volnost. Lze vybrat to, co studenti pro zlepšení své znalosti češtiny právě potřebují probírat. Pokud se potřebují rozmluvit, tak část A nabízí praktické situace z běžného života a množství užitečné slovní zásoby. Pokud studenti konverzaci v češtině zvládají a potřebují procvičovat gramatiku, část C nabízí spoustu drilových cvičení včetně vysvětlení pravidel, a studenti se tak mohou zorientovat v gramatické struktuře češtiny.

Za hlavní část lekce považujeme části B a C, které obsahově cílí na jazykovou úroveň B1. Orientují se na typická témata jazykové úrovně B1 a obsahově se věnují popisování vlastních zážitků a zkušeností a také svých cílů a snů. Tato část se také zaměřuje na vyjádření názoru, neboť důležitá součást úrovně B1 je odůvodnění svých myšlenek a plánů (viz popis SERRJ).

Část D je vhodná především pro ty studenty, kteří jsou na české základní škole nebo se připravují na střední školu. Pomůže jim naučit se orientovat v textu a třídit si své poznatky. I bez zaměření na studium na české škole je však tato část pro studenty užitečná, neboť obsahuje české reálie a též mnoho prostoru k diskuzi.

Sylabus kurzu podle učebnice *Levou zadní II*

lekce	téma	A – KONVERZACE	B – OBECNÉ TÉMA B1	C – GRAMATIKA	D – ODBORNÝ JAZYK
60 vyuč. hodin / týden		3–5 VH / týden	18–20 VH / týden	5–7 VH / týden	18–20 VH / týden
1	**KDO JSEM JÁ?**	seznamování, rodina, základní otázky, otázky, na které nechceme odpovídat	můj denní program, české hodiny, moje zájmy – filmy, hry a sport	slovesa typu „baví mě" a „líbí se mi", vid – nedokonavá a dokonavá slovesa, zvratná slovesa	náboženství ve světě a v ČR (občanská výchova, zeměpis)
2	**UČENÍ NENÍ MUČENÍ**	střední školy a učiliště, obory, přihláška, přijímací pohovor	škola u mě doma, školský systém ČR, výběr povolání	slovesa typu „baví mě" a „líbí se mi" v minulém čase, podmět a přísudek, časové věty – spojky KDYŽ a AŽ, podmiňovací způsob a podmínkové věty	učební styly, dějiny českého školství – Jan Amos, Komenský, Marie Terezie (občanská výchova, dějepis)
3	**JSME TO, CO JÍME**	reklamace v restauraci, pozvání na oběd a na party	můj jídelníček, zdravé a nezdravé jídlo, jak se stravovat zdravě – rady a doporučení	2. pád množného čísla, 1. pád množného čísla – mužský rod životný, vzor kuře, shoda podmětu s přísudkem	zemědělství v ČR – živočišná a rostlinná výroba v ČR, výroba a spotřební průmysl (přírodopis, zeměpis)
4	**VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH**	první pomoc, krizové situace, komunikace se záchrankou, resuscitace	co dělám pro své zdraví, nezdravý životní styl a civilizační nemoci, prevence	rozkazovací způsob, zdvořilost, věty s ABY, modální sloveso MÍT	lidská kostra a lidské orgány a jejich funkce, smysly (přírodopis)
5	**MŮJ DŮM, MŮJ HRAD**	hledání pokoje, prohlídka bytu, výběr spolubydlícího, konflikt se spolubydlícími	moje bydliště, okolí mého bydliště, bydlení ve městě a na venkově, moje domácnost a závady	Kam, nebo kde? (4., nebo 7. pád?), 7. pád množného čísla, předmět, zvratný trpný rod	vznik Země, sluneční soustava, dějiny vesmíru, části Země, bydlení od pravěku po současnost, urbanizace (zeměpis, dějepis, občanská výchova)
6	**KAM VYRAZÍME?**	veřejná doprava, vlak a nádraží, plánování výletu	moje prázdniny, kde bych chtěl/a trávit prázdniny, cestování po městě, časová pásma	slovesa pohybu krátká a dlouhá, slovesa pohybu s předponami, 6. pád množného čísla	krajina ČR, hory a řeky, Vltava, česká města (zeměpis, hudební výchova)

Část A

Co už studenti potřebují umět

Část A vždy navazuje na známé téma a opakuje slovní zásobu z učebnice *Levou zadní I*:

1A – základní otázky, rodina, rád/a x mám rád/a
2A – předměty a aktivity ve škole
3A – jídlo a pití, přídavná jména – druhy jídla
4A – části těla, základní zdravotní problémy, otázky lékaře
5A – byt a nábytek, popis pokoje
6A – dopravní prostředky, orientace – základní směry a slovesa

Tato slovní zásoba se dále rozšiřuje a téma se rozvíjí pomocí obrázků, komunikačních aktivit, dialogů a typických frází.

Pro opakování je také možné využít doplňkové aktivity k učebnici *Levou zadní I* s názvem *Konverzace levou zadní*, které jsou zdarma ke stažení.

Hlavní cíl části A

Cílem této části je umět reagovat v praktických situacích.

Studenti budou umět:
1A – představit se a říct něco o sobě, umět reagovat, když o něčem nechtějí mluvit
2A – říct, kam se chtějí hlásit, jaký obor je zajímá a proč
3A – reklamovat jídlo v restauraci, pozvat někoho na oběd nebo na party
4A – zavolat záchranku a popsat, co se stalo
5A – reagovat na inzerát na pokoj, ptát se na informace o pokoji
6A – koupit si lístek a ptát se na informace na nádraží, domluvit se na výletu

Typická cvičení části A

Je zde minimum psaní a čtení, lekce se soustředí na slovní zásobu a mluvení.

Nová slovní zásoba je prezentována pomocí obrázků nebo definic:

1.	vratná kauce	a.	Dát všechny svoje věci do nového pokoje nebo bytu.
2.	nájem	b.	Místo, kde jsem sám/sama a nikdo mě neruší.
3.	nastěhovat se	c.	Dát někomu byt za měsíční poplatek.
4.	nezařízený	d.	Peníze, které plavtím každý měsíc za plyn a elektřinu.
5.	průchozí (pokoj)	e.	Peníze, které platím každý měsíc za pokoj nebo za byt.
6.	soukromí	f.	Peníze, které platím navíc a dostanu je zpět, až se odstěhuju.
7.	poplatky	g.	Vzít si byt a platit za něj každý měsíc.
8.	zařízený	h.	Takový pokoj nebo byt, který nemá nábytek.
9.	pronajmout	i.	Takový pokoj nebo byt, který má nábytek.
10.	pronajmout si	j.	Takový (pokoj), přes který se chodí do dalšího pokoje.

S obrázky se dá dále pracovat v různých aktivitách (např. chodička, chňapačka apod.), definice pomáhají zvyknout si na češtinu a vše nepřekládat a také studentům pomáhají naučit se kompenzační strategie. Proto je dobré, aby někdy definice i tvořili (např. při hádání slov).

Typické cvičení je dialog ve formě poslechu (někdy čtení), který není dlouhý, ale prezentuje nějakou komunikační situaci. Před poslechem se studenti učí nová slova, která se týkají tématu, diskutují na téma nebo odpovídají na otázky.

Poslech dělíme na první a druhý. Při prvním poslechu jde o obecné porozumění. Studenti mají něco seřadit, vybrat ANO/NE nebo odpovědět na několik otázek. Při druhém poslechu se už soustředí na detaily a např. doplňují slova do textu:

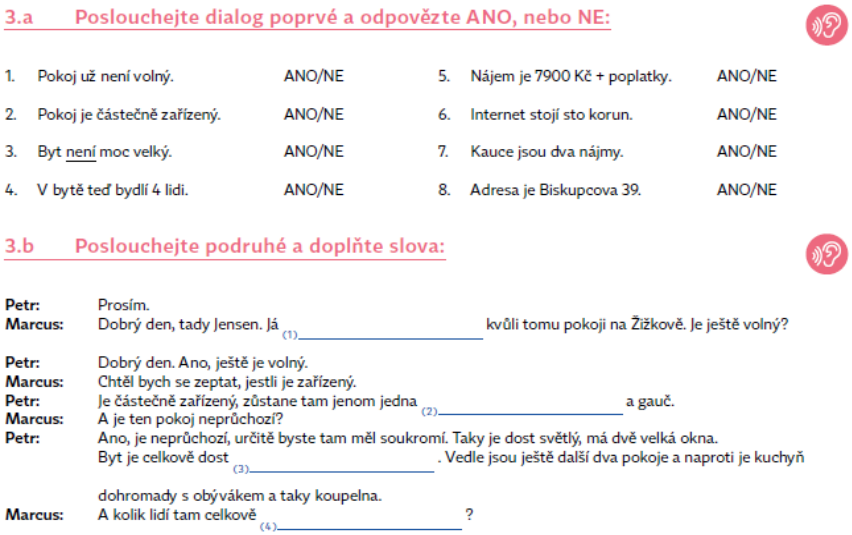

3.a Poslouchejte dialog poprvé a odpovězte ANO, nebo NE:

1.	Pokoj už není volný.	ANO/NE	5.	Nájem je 7900 Kč + poplatky.	ANO/NE
2.	Pokoj je částečně zařízený.	ANO/NE	6.	Internet stojí sto korun.	ANO/NE
3.	Byt není moc velký.	ANO/NE	7.	Kauce jsou dva nájmy.	ANO/NE
4.	V bytě teď bydlí 4 lidi.	ANO/NE	8.	Adresa je Biskupcova 39.	ANO/NE

3.b Poslouchejte podruhé a doplňte slova:

Petr: Prosím.
Marcus: Dobrý den, tady Jensen. Já (1)_____ kvůli tomu pokoji na Žižkově. Je ještě volný?

Petr: Dobrý den. Ano, ještě je volný.
Marcus: Chtěl bych se zeptat, jestli je zařízený.
Petr: Je částečně zařízený, zůstane tam jenom jedna (2)_____ a gauč.
Marcus: A je ten pokoj neprůchozí?
Petr: Ano, je neprůchozí, určitě byste tam měl soukromí. Taky je dost světlý, má dvě velká okna. Byt je celkově dost (3)_____. Vedle jsou ještě další dva pokoje a naproti je kuchyň dohromady s obývákem a taky koupelna.
Marcus: A kolik lidí tam celkově (4)_____?

Poté následuje praktické procvičování v simulovaných situacích. Studenti mají za úkol dělat vlastní dialogy na zadaná nebo podobná témata. Zároveň mají pod dialogem v rámečku typické fráze pro danou situaci. Fráze můžou používat ve vlastním dialogu, v knize je i místo na překlad do svého prvního jazyka (ve *Slovníčku* jsou jenom některé z těchto frází):

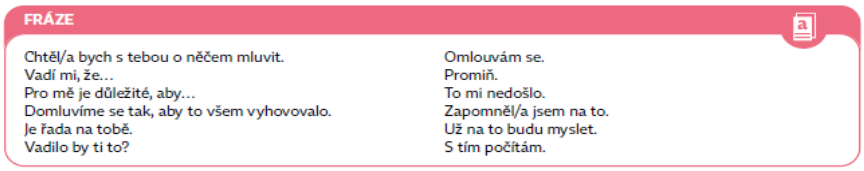

FRÁZE

Chtěl/a bych s tebou o něčem mluvit.	Omlouvám se.
Vadí mi, že…	Promiň.
Pro mě je důležité, aby…	To mi nedošlo.
Domluvíme se tak, aby to všem vyhovovalo.	Zapomněl/a jsem na to.
Je řada na tobě.	Už na to budu myslet.
Vadilo by ti to?	S tím počítám.

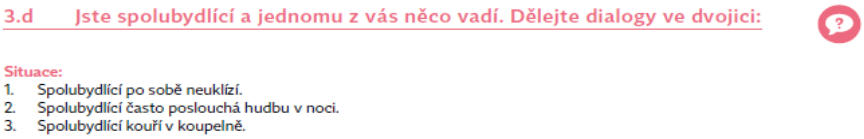

3.d Jste spolubydlící a jednomu z vás něco vadí. Dělejte dialogy ve dvojici:

Situace:
1. Spolubydlící po sobě neuklízí.
2. Spolubydlící často poslouchá hudbu v noci.
3. Spolubydlící kouří v koupelně.

Část A není zakončena testem, protože se zaměřuje na mluvení. V případě potřeby je možné studenty vyzkoušet a ohodnotit ústně, např. jim dát ve dvojici zadání vytvořit dialog.

Část B

Co už studenti potřebují umět

Studenti by měli být přibližně na úrovni A2. Ideálně když mají dokončený první díl učebnice *Levou zadní I* a mají probranou část A, kde se témata z 1. dílu opakují.

Pokud by studenti byli samouci nebo měli různé úrovně a my s nimi nejdřív potřebovali zopakovat základní učivo z 1. dílu učebnice, je možné využít také online cvičení nebo pracovní listy v e-learningu *Levou zadní online*, které jsou vytvořeny podle sylabu 1. dílu učebnice a jsou zdarma ke stažení.

Hlavní cíl části B

Cílem této části je dovést studenty na úroveň B1. Zaměřuje se na popis vlastních zážitků, zkušeností a plánů. Především se však věnuje vyjádření názoru, resp. srovnání něčeho v Česku a v jejich zemi (např. základní škola, bydlení, doprava apod.).

Část B navazuje na téma v části A, ale zaměřuje se na všechny řečové dovednosti (čtení, poslech, mluvení a psaní) a částečně i na gramatiku. Často probírá gramatická témata pasivně nebo částečně, komplexnímu jevu se pak věnuje část C, která na B navazuje.

Studenti budou umět:
1B – mluvit/psát o svém denním programu, svých zájmech a o tom, co se změnilo po přestěhování do České republiky
2B – mluvit/psát o své základní škole a srovnat ji s českou školou
3B – mluvit/psát o svém jídelníčku a srovnat jídlo v ČR a ve své zemi
4B – mluvit/psát o tom, co dělají pro své zdraví a co by chtěli změnit
5B – mluvit/psát o tom, kde teď bydlí a jaké to má výhody a nevýhody, a srovnat bydliště v ČR a ve své zemi
6B – mluvit/psát o tom, co dělají o prázdninách, a srovnat prázdniny v ČR a ve své zemi

Některá témata z částí B by měla patřit spíš do části D, protože jsou odbornější, ale zaměřením i rozsahem se hodila spíše do části B. Jsou to např.:
2B – školský systém v ČR
3B – výživová pyramida
4B – časová pásma

Typická cvičení části B

Každou lekci otevírají monology postav z učebnice, ve kterých postavy mluví o svých zkušenostech nebo srovnávají něco v ČR se svojí zemí. Další cvičení na tyto úvodní texty navazují a procvičují slovní zásobu i gramatiku, která se v nich objevuje, popř. další podobná témata. Cílem lekce je dokázat napsat podobný text jako tyto postavy o sobě. Psaní textu vždy předchází stránka s opakováním, která celou lekci shrnuje.

Texty postav jsou určeny primárně pro čtení s porozuměním, ale jsou i nahrané jako poslech, např. pro opakování nebo i první seznámení s textem před čtením. Poslechová cvičení k těmto textům budou v *Pracovním sešitě k LZ II*.

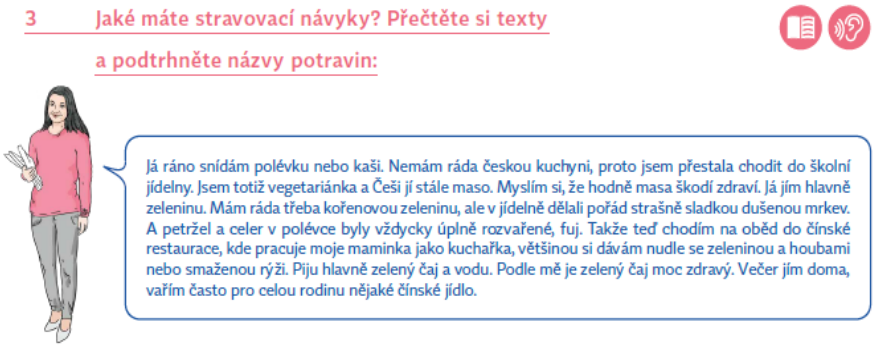

3 Jaké máte stravovací návyky? Přečtěte si texty a podtrhněte názvy potravin:

Já ráno snídám polévku nebo kaši. Nemám ráda českou kuchyni, proto jsem přestala chodit do školní jídelny. Jsem totiž vegetariánka a Češi jí stále maso. Myslím si, že hodně masa škodí zdraví. Já jím hlavně zeleninu. Mám ráda třeba kořenovou zeleninu, ale v jídelně dělali pořád strašně sladkou dušenou mrkev. A petržel a celer v polévce byly vždycky úplně rozvařené, fuj. Takže teď chodím na oběd do čínské restaurace, kde pracuje moje maminka jako kuchařka, většinou si dávám nudle se zeleninou a houbami nebo smaženou rýži. Piju hlavně zelený čaj a vodu. Podle mě je zelený čaj moc zdravý. Večer jím doma, vařím často pro celou rodinu nějaké čínské jídlo.

Po textech vždy následuje procvičování slovní zásoby z textů, a to opět ve formě obrázků a definic jako v části A. Procvičování nových slov z textů ve větách bude v *Pracovním sešitě k LZ II*.

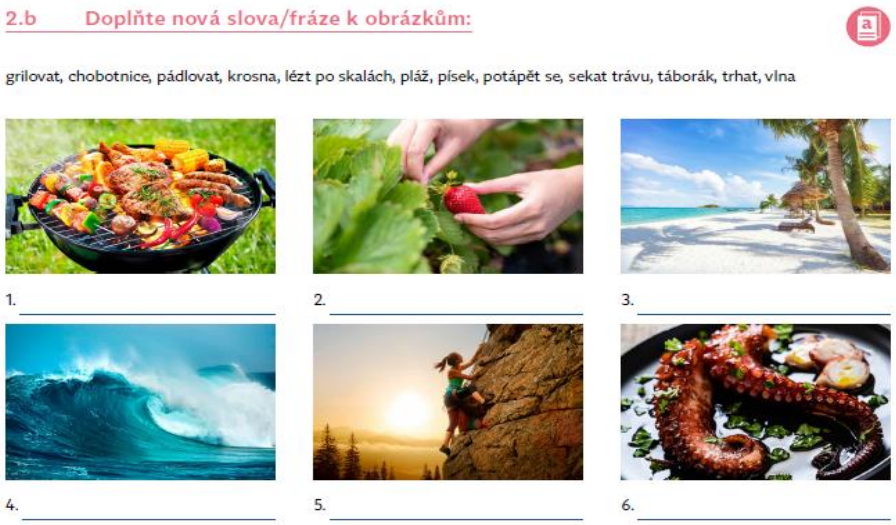

2.b Doplňte nová slova/fráze k obrázkům:

grilovat, chobotnice, pádlovat, krosna, lézt po skalách, pláž, písek, potápět se, sekat trávu, táborák, trhat, vlna

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____ 5. _____ 6. _____

2.c Spojte nová slova/fráze a definice:

1. být ztracený	a. Jezdit na kánoi po řece.
2. jít na túru	b. Chodit pěšky v přírodě hodně kilometrů.
3. nebezpečný	c. Spát venku v přírodě bez stanu.
4. ohánět se	d. Pracovat moc a rychle.
5. památky	e. Historické domy, náměstí nebo sochy.
6. sjíždět řeku	f. Odpočinout si psychicky.
7. skaut	g. Nevědět, kde jsem nebo co mám dělat.
8. spát pod širákem	h. Takový, který může způsobit zranění nebo smrt.
9. trávit/strávit	i. Být někde nějakou dobu, např. víkend, prázdniny.
10. vyčistit si hlavu	j. Mezinárodní organizace pro mladé lidi.

Poté následují různé typy cvičení, některé typické prvky však jsou:

- třídění slov podle kategorií

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

15. _____

ovoce	luštěniny	mléčné výrobky

- psaní vět, které následuje za mluvením

5 Zeptejte se spolužáka/spolužačky:

Měl/a jsi někdy nějaký úraz?

Jak posiluješ imunitu?

Jaký zdravotní problém máš často (např. rýma, alergie, migréna apod.)?

Co děláš, abys nebyl/a nemocný/á?

Měl/a jsi někdy nějakou vážnou nemoc?

5.a Napište 3 odpovědi na otázky ze cvičení 5:

_____

_____

- úvod do gramatiky z části C nebo gramatika pasivně

3.a Spojte slovesa v rozkazovacím způsobu s infinitivy:

Nepij moc!, Jez malé porce!, Nepřejídejte se!, Dýchej zhluboka!, Odpočívej!, Nekuřte!, Spi dostatečně!, Nepijte tolik!, Choďte opatrně!, Dýchejte pomalu!

	jíst	nepřejídat se	odpočívat	nekouřit
TY		Nepřejídej se!		Nekuř!
VY	Jezte pravidelně!		Odpočívejte!	

- přepisování vět

6.a Přepište věty a použijte zvýrazněné spojky:

1. Nechci jet na dovolenou k moři, protože je tam nuda. **kvůli tomu, že**

_____

2. Christian nemohl jet na hory, protože si zlomil nohu. **a tak**

_____

3. Nejeli jsme k moři, protože jsme neměli peníze. **a proto**

_____

- opakování celé lekce a příprava na psaní (otázky)

5 Opakování. Ptejte se spolužáků a odpovídejte:

- závěrečné psaní (zadání obsahuje ukázky frází, popř. osnovu, která studenty vede)

5 Napište, co obvykle děláte o prázdninách a jak by vypadaly vaše ideální prázdniny. Napište minimálně 70 slov:

Letní prázdniny trávím v/na + 6. pád	Loni jsme byli…
Většinou/obvykle jezdím/chodím…	Letos pojedeme…
O prázdninách často/někdy…	Na dovolenou jezdím s + 7 pád
O prázdninách trávím čas…	Většinu dovolené trávíme…
Rád/a… / nerad/a…	Ideální prázdniny bych trávil/a…
Ne/mám rád/a…	Chtěl/a bych jet/jít…
Ne/baví mě…	Chtěl/a bych se podívat…
O prázdninách nikdy…	Chtěl/a bych vidět/navštívit…

Část B se hodnotí závěrečným testem, který se zaměřuje především na znalost slovní zásoby, popř. i gramatiky. Dále testy obsahují také krátké čtení, poslech a psaní. V ročním kurzu hodnotíme testy procenty a psaní slovním hodnocením, aby studenti získali zpětnou vazbu.

Část C

Co už studenti potřebují umět

Studenti by měli být přibližně na úrovni A2. Ideálně když mají dokončený první díl učebnice *Levou zadní I.* Část C navazuje na tyto gramatické jevy z 1. dílu (a částečně je i opakuje):

1C – přítomný čas, podstatná jména a osobní zájmena ve 3. a 4. pádě, vid, zvratná slovesa a 2. pozice
2C – minulý čas, vid, budoucí čas, podmiňovací způsob, podmínkové věty
3C – 2. pád jednotného čísla, 4. pád množného čísla
4C – vid, podmiňovací způsob, modální slovesa
5C – 4. a 7. pád jednotného čísla
6C – slovesa pohybu (jít, jet, chodit, jezdit), 6. pád jednotného čísla

Pokud studenti potřebují opakovat gramatiku z 1. dílu učebnice, je možné využít také výběrově pracovní listy s gramatikou z e-learningu *Levou zadní online*, které jsou zdarma ke stažení. Studenti mohou sami procvičovat gramatiku v mobilní aplikaci *Čeština levou zadní*.

Hlavní cíl části C

Cílem této části je dovést studenty v gramatice na úroveň B1. Zaměřuje se na kompletní vysvětlení jevů, které jsou v části B často použity pasivně, a nebo procvičovány pouze částečně. Např. když se probírá nějaký pád, zde jsou všechny rody a všechny typy koncovek včetně výjimek, přídavných jmen, typických sloves a předložek a osobních zájmen.

Část C obsahuje např. pády v množném čísle, procvičování vidu, trpný rod, slovosled a některé typy souvětí. Kromě gramatiky jsou zde zahrnuty také základní větné členy: podmět, přísudek a předmět.

Studenti budou umět:
1C – slovesa typu BAVÍ MĚ a LÍBÍ SE MI v přítomném čase, nedokonavá a dokonavá slovesa, zvratná slovesa, která mají SE i SI
2C – slovesa typu BAVÍ MĚ a LÍBÍ SE MI v minulém čase, podmět a přísudek, nedokonavá a dokonavá slovesa, časové věty s KDYŽ a AŽ, rozdíl podmínkové x časové věty
3C – 2. pád množného čísla, 1. pád množného čísla mužského rodu životného (podstatná jména), slova vzoru KUŘE – 1. a 2. pád množného čísla
4C – rozkazovací způsob, věty s ABY, modální sloveso MÍT (podmiňovací způsob)
5C – 4. vs. 7. pád jednotného čísla, 7. pád množného čísla, předmět, zvratný trpný rod
6C – slovesa pohybu (krátká a dlouhá, s předponami), 6. pád množného čísla

Typická cvičení části C

Procvičování pádů

Pokud se probírá nějaký pád v množném čísle, postup je vždy podobný. Navazujeme na předchozí znalosti a opakujeme nejdřív daný pád v jednotném čísle (pokud se opakování jednotného čísla do učebnice nevešlo, bude v *Pracovním sešitě k LZ II*). Dále postupujeme takto:

1. dialog, kde studenti pozorují, popř. vyhledávají nové tvary v kontextu

1 Přečtěte si dialogy a najděte v textu 2. pád:

Káťa nakupuje na narozeninovou party

Dialog 1

Káťa: **Kolik** koupíme vín? Vzala bych třeba čtyři **láhve** vína, co myslíš?
Li: Já bych vzala **víc** láhví. Třeba pět nebo šest.
Káťa: A ještě bych vzala velkou **láhev** koly.
Li: Vezmi radši dvě, někteří ještě nemůžou pít víno.

2. tabulka, kterou studenti spoluvytvářejí

2.a Jaké jsou to pády? Doplňte názvy pádů a potom slova do tabulky:

rod	1 ___ pád j. č.	2, 3, 4 ___ a ___ pád mn. č.	5, … + moc, mnoho, hodně, málo, … ___ pád mn. č.
mužský neživotný	rohlík		*rohlíků*
	koláč	*koláče*	
ženský	brambora		
	cibule	*cibule*	
	kukuřice		
	mrkev		*mrkví*

3. procvičování samostatných podstatných jmen

3 Napište koncovku po číslovkách 2 a 5. Kolik čeho kupujete? Kupuju…

Například: *káva → 2 kávy, 5 káv*

1. paprika _____
2. víno _____
3. sýr _____
7. citron _____
8. cuketa _____
9. mléko _____

4. vysvětlení dalších pravidel nebo výjimek

4 Vkladné E v ženském a středním rodě. Udělejte 2. pád mn. č. a nezapomeňte vložit E. Používejte slova z rámečku:

5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, …	více/víc, méně/míň	kilo, půl kila
moc/mnoho/hodně	málo, trochu	2, 3, 4 kila
tolik, několik	dost/dostatek	5 kilo

Například: *hruška → hodně hrušek*

1. jablko _____
2. mandarinka _____
3. číslo _____
10. tričko _____
11. kočka _____
12. vajíčko _____

5. procvičování přídavných jmen

7 Zájmena a přídavná jména ve 2. pádě mn. č.

1. pád j. č.	2. pád mn. č.	koncovka
ten, ta, to	**těch**	**-ĚCH**
tvrdá: dobrý, dobrá, dobré	dobr**ých**	**-ÝCH**
měkká: jarní	jarn**ích**	**-ÍCH**

PAMATUJTE SI

2. pád mn. č.
člověk → *hodně* ***lidí***
přítel → *hodně* ***přátel***

6. význam sloves a předložek, které vážou tento pád

SLOVESA		PŘEDLOŽKY
sloveso + 2. pád		**blízko**
bát se (bojím se, bál se)	*Eva* ***se bojí*** *pavouků.*	**do**
mít pocit z	*Li* ***má*** *dobrý* ***pocit z*** *přijímací zkoušky.*	**kolem**
mít radost z	***Máme radost z*** *úspěchu v soutěži.*	**kromě**

7. osobní zájmena

9 Osobní zájmena ve 2. pádě. Doplňte chybějící zájmena do tabulky:

tě, nich, vás, mě, jí, nás, něho

1. pád	2. pád – krátký tvar	2. pád – tvar po předložce
já	mě	**beze**
ty		**bez** tebe
on, ono	ho	**bez**
ona		**bez** ní

Slovosled

Část C lekce se také často věnuje slovosledu a konkurenci jevů, které se typicky procvičují:

- přepisováním vět:

3.a Změňte větu s ABY (nepřímá řeč) na rozkazovací způsob (přímá řeč):

Například: Maminka řekla ***Haně, aby zavřela*** *dveře. → Maminka:* ***„Hano, zavři*** *dveře!“*

1. Učitel řekl Miguelovi, aby si otevřel učebnici. → **Učitel: „** _____ “
2. Řekl jsem Christianovu, aby si přečetl tu knihu. → **Já: „** _____ “
3. Řekli jsme Kátě, aby nám dala kousek čokolády. → **My: „** _____ “

5 Dejte věty do minulého času. Pak věty přepište se zájmenem:

Například: Adama zajímá ***historie****. → Adama zajímala* ***historie****. Zajímala ho* ***historie****.*
Petrovi nechutná ***burger****. → Petrovi nechutnal* ***burger****. Nechutnal mu* ***burger****.*

1. Christiana baví chemie. _____
2. Nadu zajímá malování. _____

- řízenými odpověďmi na otázky:

5 Odpovězte záporně:

Například: Už ses umyl? – Ne, ještě jsem se neumyl. Už sis umyl ruce? – Ne, ještě jsem si neumyl ruce.

1. Už ses učesal/a? _____
2. Už sis vyčistil/a zuby? _____
3. Už ses oblékl/a? _____
4. Už ses obul/a?

2 Věty účelové. Odpovězte a použijte v odpovědi ABY:

*Například: Proč se učíte češtinu? (my) – dobře mluvit → Učíme se češtinu, **abychom** dobře **mluvili**.*

1. Proč chceš pracovat v politice? (já) – pomáhat lidem

_____

2. Proč surfujou na internetu? (oni) – získat informace

_____

Větné členy

Procvičování větných členů je propojeno s výukou gramatiky tak, aby studenti viděli přínos poznání větných členů pro porozumění věty i pro jejich produkci.

Podmět a přísudek je spojen se shodou v minulém čase, se slovesy typu BAVÍ MĚ a LÍBÍ SE MI v minulém čase a také s výrazy množství a 2. pádem množného čísla. Studenti se naučí, že:

- poznat podmět a jeho rod jim pomůže při výběru koncovky minulého času:

1.a Podtrhněte podmět a zakroužkujte přísudek:

1. Janu baví sport.
2. Karel má rád běhání.
5. Maminka a tatínek jeli na výlet.
6. Já nesnáším pavouky.
9. Líbí se mu ten seriál.
10. Znáte ho?

- poznat podmět, když je ve větě množné číslo, jim pomůže vybrat sloveso v jednotném, nebo množném čísle:

2 Doplňte sloveso BÝT v minulém čase:

*Například: Ve škole **bylo** 10 knih.*

1. Na stole _____ tři jablka.
2. V obchodě _____ deset melounů.
6. Na poličce _____ nové knihy.
7. Pod stolem _____ kočky.

Předmět je spojen s výukou zvratného trpného rodu. Studenti se naučí, že při změně věty z aktivní na pasivní se mění předmět na podmět:

1.a Podtrhněte podmět a zakroužkujte přísudek:

1. Janu baví sport.
2. Karel má rád běhání.
5. Maminka a tatínek jeli na výlet.
6. Já nesnáším pavouky.
9. Líbí se mu ten seriál.
10. Znáte ho?

PAMATUJTE SI

Činný rod		Zvratný trpný rod	
Dodržujeme pořádek.	→	*Pořádek se dodržuje.*	
Kdo/co?	my = podmět	Kdo/co?	pořádek = podmět
Koho/co?	pořádek = předmět	Koho/co?	×

Část C se hodnotí závěrečným testem, který obsahuje všechny gramatické jevy z lekce včetně větných členů.

ČÁST D

Co už studenti potřebují umět

Část D navazuje na předchozí části a doporučujeme ji vyučovat až po části B, a to z toho důvodu, že úrovní přesahuje B1. Je tedy nutné mít dobré základy pro zvládnutí této části, která se zaměřuje na odborný jazyk z předmětů ZŠ a orientaci v dlouhých odborných textech. Díky této lekci by studenti měli být alespoň částečně připraveni na čtení učebnicových textů na SŠ.

Zde byly vybrány pouze 4 předměty (přírodopis, zeměpis, dějepis a občanská výchova). Důvodem je fakt, že všechna základní témata z těchto předmětů se týkají českých reálií, které studenti zřejmě neznají z výuky ve svojí zemi, např. zeměpis a dějepis ČR, česká příroda a zemědělství, politický systém ČR a školský systém ČR apod. Všechna tato témata jsou užitečná při orientaci v české společnosti, ve které budou v budoucnu zřejmě žít.

Hlavní cíl části D

Studenti získají základní znalosti o:
1D – náboženství ve světě a v ČR
2D – učebních stylech, dějinách českého školství (J. A. Komenský a Marie Terezie)
3D – českém zemědělství a průmyslu
4D – lidském těle (kosti, orgány a smysly)
5D – vzniku a částech Země, bydlení v historii, urbanizaci
6D – zeměpisu ČR (řeky a hory), krajích a městech ČR

Odborný jazyk

Žáci na základních a poté i středních školách potřebují znát odborný jazyk, který využívají jednotlivé předměty a je obsažen v učebnicových textech.

Kromě terminologie se jedná o slovní zásobu, která slouží pro kategorizaci, charakteristiku, definici apod. Většinou se jedná o víceslovné názvy, typicky slovesa s předložkou. Někdy se jim také říká akademické fráze, protože nepatří k terminologii, ale jedná se o výrazy typické pro různé odborné texty bez ohledu na obor. Tyto výrazy je možné prezentovat v konkrétním slovním tvaru, se kterým se studenti setkají v textu nebo ve kterém jej studenti potřebují použít ve větě, např. *je zdrojem*.

terminologie	**slovní zásoba typická pro odborné texty (akademické fráze)**
náleží ke konkrétnímu předmětu/oboru většinou jednoslovné nebo dvouslovné (podstatné a přídavné jméno)	využívá se napříč předměty/obory typické jsou víceslovné výrazy (hlavně slovesa)
židovství, chmel, planeta, pravěk, císařovna, spotřební průmysl, stehenní kost	*patří k, souvisí s, skládá se z, umožňuje, obsahuje, je zdrojem*

Typická cvičení části D

Preaktivity

Na začátku lekce jsou doporučené preaktivity, které pracují s klíčovou slovní zásobou, představují téma a využívají společnou diskuzi.

Preaktivity jsou většinou popsané v *Manuálu pro vyučující k LZ II*, v učebnici jsou často myšlenkové mapy, které využívají předchozích znalostí – asociace, kolokace, znalosti apod. Lze využívat i první jazyk studentů, např. studenti si nejdříve napíšou své asociace nebo znalosti ve svém prvním jazyce. Uvidí tak, že už toho dost znají, pouze to neumí říct česky. To samé můžeme udělat za použití tabule – studenti píšou své znalosti na tabuli v různých jazycích a všichni tak vidí, že téma pro ně není nové.

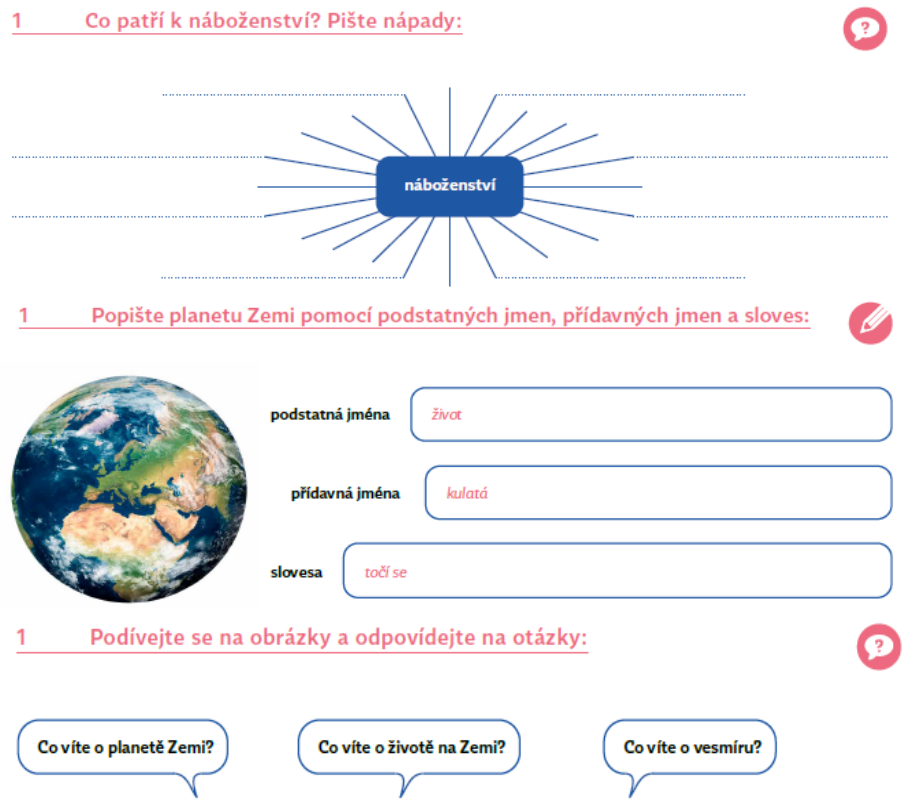

Čtení s porozuměním

Část D se výrazně věnuje čtení proto, aby se studenti naučili vyznat se v neznámém textu přesahujícím jejich úroveň češtiny, najít hlavní myšlenky nebo konkrétní informace.

Podstatnou podmínkou pro tuto dovednost je znalost základního členění textu, jako např. titulek, odstavec apod. Tato slovní zásoba je prezentována v lekci 1D společně s tipy, jak číst text a čeho si při čtení všímat, co pomáhá k porozumění:

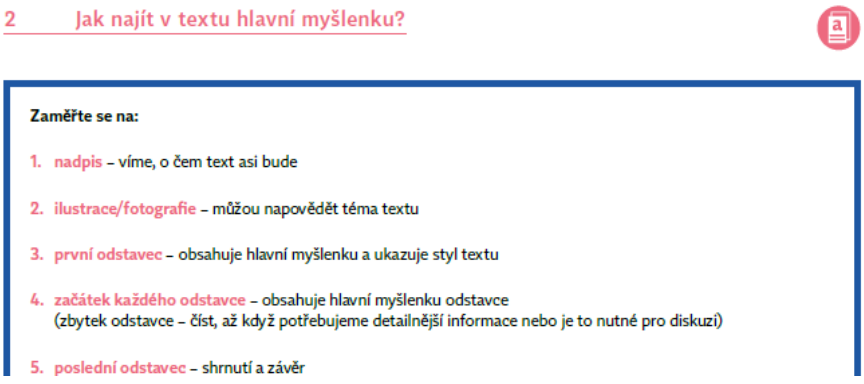

Další neméně klíčovou dovedností je naučit se rychločtení, tzn. rychle se zorientovat v textu nebo odstavci a říct, o čem se v textu nebo v odstavci píše. V učebnici jsou časté aktivity pro první a druhé čtení. První čtení slouží pro seznámení s hlavními myšlenkami textu (zaměřuje se na téma) a druhé, detailnější čtení už se typicky ptá na konkrétní informace z textu. První čtení by mělo trvat pouze minutu nebo několik minut (záleží na náročnosti instrukce). Na druhé čtení studenti potřebují více času, aby se mohli soustředit na význam vět a širší kontext. Je důležité, aby si studenti zvykli na tiché čtení, při kterém se na text soustředí. Čtení nahlas slouží pouze pro procvičování výslovnosti a nedoporučujeme jej využívat při zaměření na obsah textu.

Typická aktivita pro první čtení je:

- čtení prvního odstavce

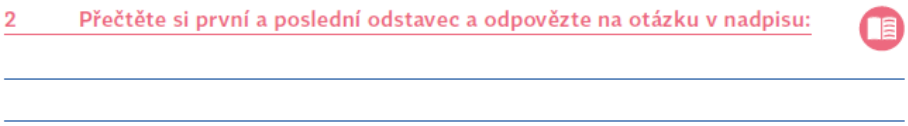
2 Přečtěte si první a poslední odstavec a odpovězte na otázku v nadpisu:

Jsou všichni Češi ateisté?

1. _____

Říká se, že Česko je nejateističtější země v Evropě. Většina Čechů nevěří v křesťanského Boha a nechodí do kostela. Někteří jen na Vánoce, protože rádi zpívají a užívají si sváteční atmosféru. Znamená to ale, že Češi nevěří vůbec v nic? Odpověď na to, proč je to s náboženstvím v České republice trochu složité, najdeme v minulosti.

- přiřazování titulků k odstavcům

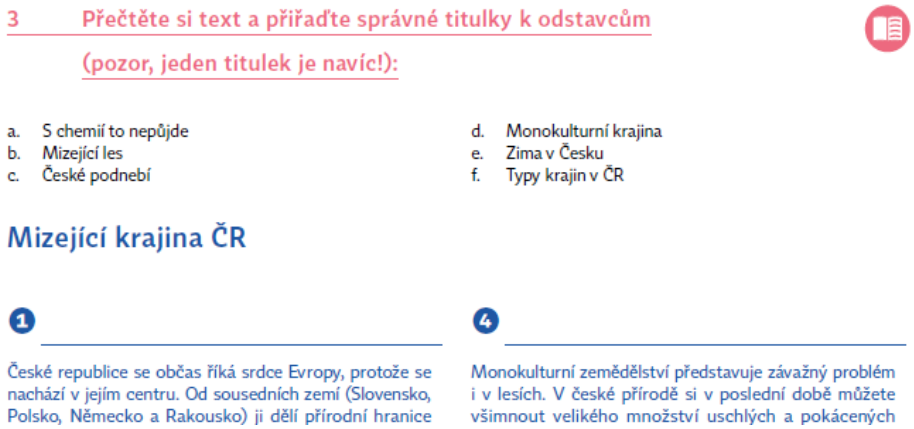
3 Přečtěte si text a přiřaďte správné titulky k odstavcům (pozor, jeden titulek je navíc!):

a. S chemií to nepůjde
b. Mizející les
c. České podnebí
d. Monokulturní krajina
e. Zima v Česku
f. Typy krajin v ČR

Mizející krajina ČR

1 _____

České republice se občas říká srdce Evropy, protože se nachází v jejím centru. Od sousedních zemí (Slovensko, Polsko, Německo a Rakousko) ji dělí přírodní hranice

4 _____

Monokulturní zemědělství představuje závažný problém i v lesích. V české přírodě si v poslední době můžete všimnout velikého množství uschlých a pokácených

Druhé čtení (typicky otázky, ANO/NE, hledání synonym apod.):

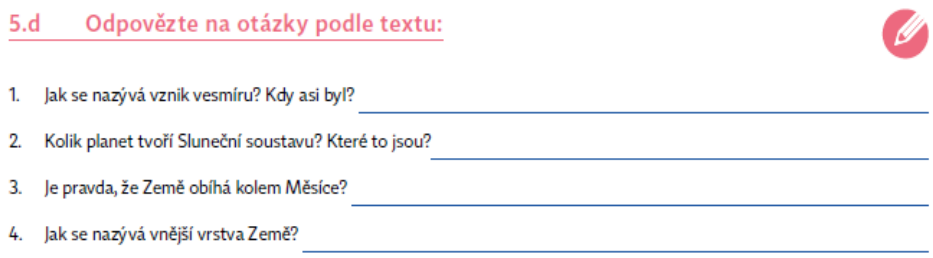
5.d Odpovězte na otázky podle textu:

1. Jak se nazývá vznik vesmíru? Kdy asi byl? _____
2. Kolik planet tvoří Sluneční soustavu? Které to jsou? _____
3. Je pravda, že Země obíhá kolem Měsíce? _____
4. Jak se nazývá vnější vrstva Země? _____

Vizuály pro třídění znalostí

Část D propojuje výuku jazyka s výukou obsahu, tzn. že se studenti učí také znalosti (např. jaké jsou v ČR pohoří, kde leží, jaký je jejich nejvyšší vrchol apod.), a proto na text často navazuje jejich třídění do vizuálu, který je následně využíván pro opakování tématu mluvenou formou. Studenti mají často důležité termíny a další informace seřazené ve vizuálu a zároveň mají vedle v rámečku nějaké (akademické) fráze, které mohou použít při jeho popisu. Pro vyplnění vizuálu se většinou využívá text v učebnici, popř. informace z internetu.

Typy vizuálů:

- rámeček, tabulka nebo myšlenková mapa:

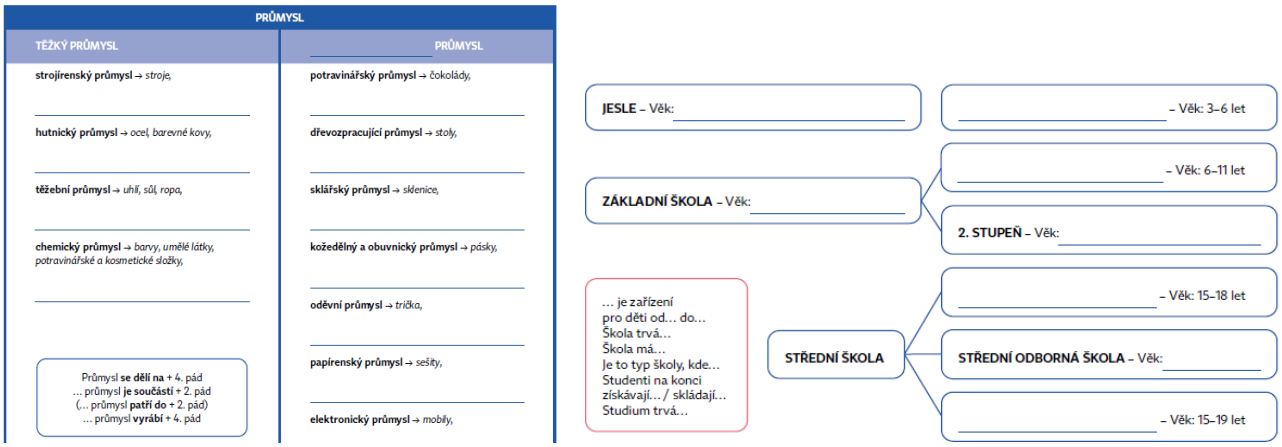

název pohoří	Nachází se na...	Nejvyšší hora je... Kolik má m n. m.?	známá města	zajímavosti
	jihozápadě ČR	*Velký Javor, 1456*	*Vyšší Brod, Kašperské Hory, Vimperk*	*Má jezera, Boubínský prales a přehradu Lipno. Je to nejchladnější území v ČR.*
Krkonoše				

- časová osa:

2.a Zapište jednotlivá období na časovou osu:

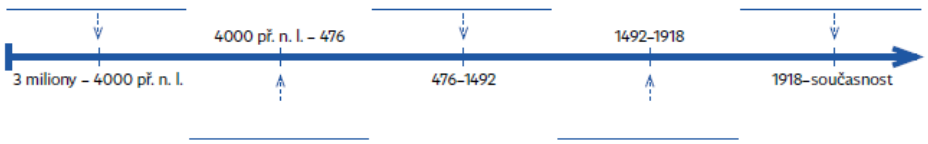

Psaní

V části D jsou úkoly na procvičování psaní mnohem kratší než v části B. Tyto úkoly jsou zaměřené na:

- praktické používání klíčové slovní zásoby v kontextu

4 Spojte a začátek a konec a napište věty. Nezapomeňte dát slovesa do správného tvaru:

Například: Žaludek chemicky **rozkládá** jídlo.

1. játra	a. tvořit moč, filtrovat krev
2. střeva	b. řídit celé tělo a jeho funkce
3. srdce	c. trávit a vstřebávat potravu
4. mozek	d. umožňovat dýchání
5. plíce	e. ničit toxické látky v těle
6. ledviny	f. pumpovat krev

- odpovídání na otázky k textu (v odpovědi potřebujeme resumé části textu)

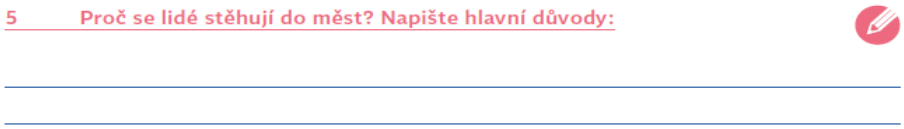

- psaní resumé na základě celého textu

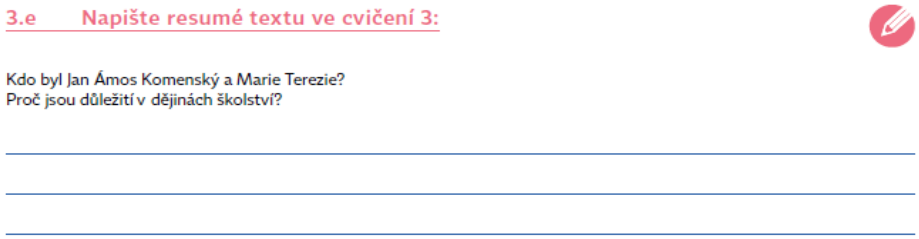

Projekt do skupin

Část D není zakončena testem, ale skupinovým projektem, který studenti zpracovávají jako plakát, powerpointovou prezentaci, video apod. Cílem projektu je využít znalostí i jazykových dovedností získaných v dané lekci a prakticky je použít. Při jeho zpracování je kromě znalostí také důležitá fantazie a kreativita a samozřejmě spolupráce se spolužáky a spolužačkami. Součástí projektu je také jeho prezentace před třídou.

Témata byla vybíraná tak, aby byla pro studenty zajímavá a aby umožňovala širokou škálu výtvorů, např. vymyslet vlastní náboženství, představit si, jak bude vypadat škola za 100 let, nebo udělat videoprůvodce svým městem.

V učebnici jsou často kromě přesného zadání také příklady projektů (některé z nich jsou reálné ukázky projektů z ročního kurzu):

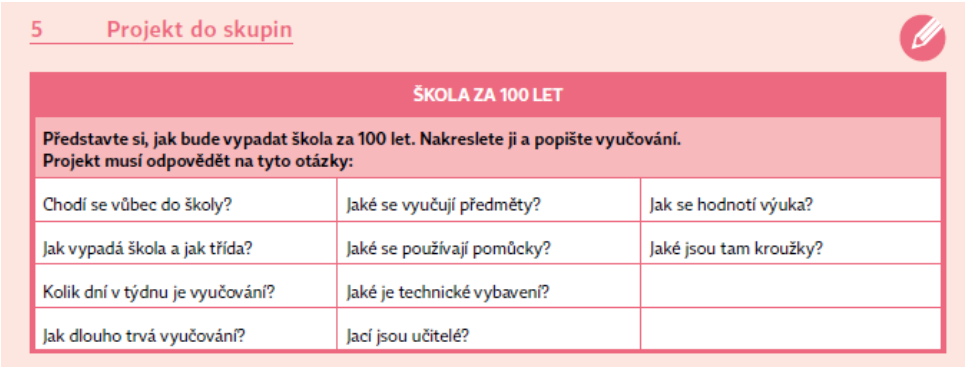
5 Projekt do skupin

ŠKOLA ZA 100 LET		
Představte si, jak bude vypadat škola za 100 let. Nakreslete ji a popište vyučování. Projekt musí odpovědět na tyto otázky:		
Chodí se vůbec do školy?	Jaké se vyučují předměty?	Jak se hodnotí výuka?
Jak vypadá škola a jak třída?	Jaké se používají pomůcky?	Jaké jsou tam kroužky?
Kolik dní v týdnu je vyučování?	Jaké je technické vybavení?	
Jak dlouho trvá vyučování?	Jací jsou učitelé?	

Je samozřejmě možné vymyslet a zadat studentům jiný projekt. Vždy záleží na stylu výuky konkrétního učitele a zájmech a dynamice dané třídy.